

Sandsten. Höjd 1,42 m., bredd 0,60 m. Stenen är sönderslagen och hopfogad med cement inom en träram. Större delen av stenen är bevarad, men upptill saknas några delar med inskrift på. Ristningen är tämligen djupt huggen och tydlig.

Inskrift:

· **kuñilr** · **lit** · **rita** · **staina** · **ef** . . . **r** - - **una** · **s** - **n** · **ok** · **sirip** **fa** - **ur** · **sin**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

Gunnhild[d]r let retta stæina æf[tik] . . . [b]on[d]a sinn, ok Sigreð, faður sinn.

»Gunnhild lät resa stenarna efter . . . sin man, och Sigred, sin fader.»

Till läsningen: 1 **k** är icke stunget. Bst i 3 **n** står i en spricka; dock spåras den i sprickans kanter. Övriga runor i namnet äro klara. Övre delen av 8 **i** är skadad. Av bst i 10 **r** finnes endast mellersta delen i behåll; som hst tjänstgör en ornamentlinje. 11 **i** är icke stunget. 14 **s**, 16 **a** och 17 **i** äro skadade; av 18 **n** är v. bst. borta. 19 **a** är tydligt. 20 **e** är tydligt stunget, med en rund, djup prick. Bst i 21 **f** äro något grunda, men dock säkert huggna. Fr. o. m. 20 **e** ändrar inskriften riktning: runorna 20—27 stå på den inre slinglinjen och gå från h. till v. Runorna bli sålunda »vänderrunor». Efter 21 **f** är ett stycke borta av runslingan, med ett flertal runor. 22 **r** är tydligt. Av r. 23 är endast övre delen av hst säker. Men på v. sidan finnes en fördjupning, som möjligen är huggen och har varit bst i ett **n**. Av r. 24 är hst:s övre och nedersta delar bevarade; på v. sidan finnas osäkra rester av en bågböjd bst, **p** eller **b**? 25 **u** är nästan fullständigt bevarat. Följande två runor 26—27 **na** äro fullt tydliga. Därefter korsas runslingan av rundjurets fot. På dennas närmaste konturlinje står en **n**-bst, som möjligen skall läsas efter 25—27 **una**. Nu ändrar inskriften åter riktning, går fr. o. m. 28—30 **s** - **n** från v. till h. och blir rättvänd. R. 29 har sannolikt varit **i**, som har stått i en spricka; nu helt förstört. Alla runorna i namnet 33—37 **sirip** äro fullt säkra. Av 38 **f** finns bst:s övre del i behåll. 39 **a** är bevarat. Hst i r. 40 är tydlig. T. h. om den finnes ett hugget streck, som emellertid icke går in till hst. 41 **u** är delat av en spricka, men så gott som helt bevarat. 42 **r** är tydligt. De sista runorna 43—45 **sin** stå mitt på stenen, mellan runslingans båda öglor, i riktning nedifrån uppåt. Övre delen av 43 **s** är förstörd, likaså nedre delen av 45 **n**.

Brate: 1 **k** saknas; likaså 10 **r**. 14—19 **sta** . . . **a**; Brate förmodar, att här har stått **stain pina**. 20—21 **er**. 22—24 **r** - - saknas. 25—27 **pan** (eller: **una**). 37 **r**. 38 **f** saknas. 39—42 **air** - **kr**; Brate har uppfattat ornamentslinjen framför 42 **r** som bst i **k**, vars hst då är själva slinglinjen framför 28 **s**. 43—45 **sin** saknas.

Ristaren har använt ett välkänt mönster, särskilt ofta brukat av Öpir (t. ex. U 142, 210, 279, 287), med rundjurets kropp lagd i tre öglor. De båda nedre öglorna, vid halsen och stjärten, äro mindre än den övre, som sväller ut till ristningens hela bredd. Det är dock knappast troligt, att Öpir själv har utfört U 545.

Ristaren har ett par gånger hoppat över en runa: efter 5 **i** saknas **t**, efter 26 **n** saknas **t**.

Om namnet *Gunnhildr* se U 288. Ett mansnamn (ack.) **sirip** kan knappast vara annat än ett onöjaktigt återgivande av *Sigrøðr* eller, med delabialisering i den senare, mindre tryckstarka leden, *Sigreðr*.

546. Husby-Lyhundra kyrka.

Pl. 121.

Litteratur: Brev från kyrkoherden J. G. Hultgren till Riksantikvarien 10/9 1900 (ATA); E. Brate, Anteckningar 1915 (ATA).

Äldre avbildning: Brate foto 1915 (ATA).

Om fyndet av runstenen se ovan U 544. Den förvaras nu i tornkammaren tillsammans med U 544 och U 545.

Röd sandsten. Höjd 1,63 m., bredd 0,60 m. Stenen är sönderslagen. Större delen av den är bevarad och hopfogad med cement inom en träram. På h. sidan saknas dock ett stort stycke. Ristningen är tydlig. Överallt äro små mejselhugg synbara och kännbara i ristningslinjerna. Med säkerhet är denna sten utförd av en annan ristare än U 545, som har helt jämna ristningslinjer utan spår av mejseln.

Inskrift:

ahni · ok · auðulfr · - uk · suni · litu · rita · . . . biarn · faður . . .
 5 10 15 20 25 30 35

Agni ok Auðulfr ok Suni letu retta . . . -biorn, faður [sinn].

»Agne och Ödolv och Sune läto resa . . . -björn, sin fader.»

Till läsningen: Framför 1 **a** kan knappast ha funnits någon runa. Endast nedre delen av 9 **p** är i behåll. Större delen av hst i 10 **u** är borta. Bst i r. 14, som säkerligen har varit **a**, är helt borta. Alla runor i 17—20 **suni** äro fullt säkra. 26 **i** är icke stunget. Efter 28 **a** är ett stycke av inskriften förstört med omkr. 10 runor. Endast övre delen av bst i 29 **b** finns kvar; av 30 **i** övre hälften. Hst i 31 **a** är skadad, men bst är tydlig. Detsamma gäller om 33 **n**.

Brate: »Inskriften börjar nedtill t. v. med **ahni**, vilket bör hava föregåtts av **r**, så att namnet varit det vanliga **rahni**. Styckena äro troligen på detta ställe hopsatta för nära.» »Efter **rita** finnes måhända nedre delen av staven i **s**.»

Namnet *Agni* är f. ö. icke belagt i runinskrifter. I medeltida urkunder och i ortnamn finnas ett par belägg (Lundgren). Därtill är *Agni* namn på en konung av ynglingaätten. Från väst-nordiskt område finnes ett enstaka belägg. Namnet har sålunda varit sällsynt. Förekomsten på U 546 är något trivelaktig, med hänsyn till vad Brate har anført. Möjligen har här stått *Ragni*. Om detta namn se U 376. — Av mansnamnet *Auðulfr* finnas ytterligare några belägg: U 560, L 70 Ölsta, Gryta sn, L 1941 Blidsbergs kyrka (Västergötland), S 167 Fide (Gotland). Om namnet *Suni* se U 353.

U 546 följer i sin ornamentik ett helt annat mönster än U 545, med runslingan i huvudsak löpande utmed stenens ytterkanter.

547. Husby-Lyhundra kyrka.

Pl. 122.

Litteratur: Handlingar i ATA från 1941.

I sept. 1941 anmälades till Riksantikvarieämbetet, att en tidigare okänd runsten anträffats vid Husby-Lyhundra kyrka, där den legat som trappsten framför kyrkans västra ingång med den ristade ytan nedåt. Stenen inflyttades i tornet, där den nu förvaras, lutad mot östra väggen.

Sandsten. Höjd 0,83 m., bredd 1,50 m. Stenen är ett fragment, som endast innehåller nedersta delen av en uppenbarligen ganska stor ristning. Ristningsytan är delvis skadad och avflagrad. Där ristningen är bevarad, är den tydlig.

Inskrift:

· ioan · liṭ . . . ṭ · þeira ·
 5 10

Ioan let . . . [an]d þeira.

»Johan lät . . . deras ande.»

55—45887. *Upplands runinskrifter.*